

AUTORSKÝ KOLEKTIV VI

PŘEDMLUVY XI

OBEČNÁ ČÁST

1. RESUSCITACE A STABILIZACE 3

Karel Cvachovec

2. TRAUMA SKÓRE, TRANSPORT 5

Karel Cvachovec

2.1. Skórování 5

2.2. Transport 7

3. METABOLICKÁ ODPOVĚĚ NA TRAUMA, ŠOK 9

Karel Cvachovec

3.1. Druhy šoku 9

3.2. Reakce organismu na šok 10

4. INICIÁLNÍ ZHODNOCENÍ STAVU A TERAPIE 11

Karel Cvachovec

4.1. Průchodnost dýchacích cest 11

4.2. Dostatečná výměna plynu v plicích 12

4.3. Účinný krevní oběh 13

4.4. Hloubka poruchy vědomí 13

4.5. Udržení tělesné teploty 14

5. ANESTÉZIE 15

Karel Cvachovec

6. ZOBRAZOVACÍ METODY 19

Jiří Neuwirth, Eliška Čumlivská, Marie Zítková

6.1. Zobrazovací algoritmy při poranění dětí 19

6.2. Zobrazování při poranění
pohybového aparátu obecně 20

6.3. Poranění kostí a chrupavek v MR obraze 21

SPECIÁLNÍ ČÁST

**7. KRANIOCEREBRÁLNÍ PORANĚNÍ,
PORANĚNÍ MÍCHY A PERIFERNÍCH NERVŮ 25**

Michal Tichý

7.1. Poranění skalpu 25

Fraktury 25

7.2. Poranění mozku 25

Intrakraniální krvácení 26

7.3. Zobrazovací diagnostika při poranění lebky
a mozku 27

Jiří Neuwirth, Eliška Čumlivská, Marie Zítková

7.4. Poranění míchy 28

Obraz míšní léze 28

SCIWORA (spinal cord injury without
radiological abnormality) 29

7.5. Poranění periferních nervů 29

7.6. Zobrazovací diagnostika při míšních
poraněních 30

Jiří Neuwirth, Eliška Čumlivská, Marie Zítková

8. MAXILOFACIÁLNÍ PORANĚNÍ 31

Jiří Kozák

8.1. Zlomeniny alveolárního výběžku 31

8.2. Zlomeniny dolní čelisti 31

8.3. Zlomeniny střední etáže obličejového skeletu 32

9. ÚRAZY V ORL 33

Zdeněk Kabelka

9.1. Úrazy ucha a kosti spánkové 33

Zevní boltec 33

Zvukovod 33

Střední a vnitřní ucho 33

Traumatická paréza lícního nervu 33

9.2. Úrazy nosu a vedlejších dutin 33

Nos 33

Cizí tělesa v nose 34

Zlomeniny oblasti vedlejších dutin nosních 34

9.3. Poranění dutiny ústní a mezofaryngu 34

9.4. Poranění měkkých tkání krku 34

Zavřená 34

Otevřená 34

9.5. Poranění hrtanu a průdušnice 34

Přetěžování hlasu 34

Zevní 34

Vnitřní 34

Cizí tělesa v dýchacích cestách 34

10. PORANĚNÍ OČÍ 37

Jiří Korynta

10.1. Cizí tělísko 37

10.2. Eroze 37

10.3. Kontuze bulbu (zhmoždění) 37

10.4. Perforace bulbu 38

10.5. Kompresivní zlomenina očnice 38

10.6. Nepřímá traumatická léze optiku 38

10.7. Popálení, poleptání rohovky a spojivky
(kyselinami, louhy) 38

11. PORANĚNÍ HRUDNÍKU A PLIC 39

Jiří Šnajdauf

11.1. Poranění hrudní stěny 39

11.2. Tracheobronchiální poranění 40

11.3. Poranění plic 40

Pneumothorax 40

Hemothorax 40

Plicní kontuze 41

11.4. Zobrazovací diagnostika při poranění hrudníku 41

Jiří Neuwirth, Eliška Čumlivská, Marie Zítková

12. PORANĚNÍ JÍCNU A BRÁNICE 43

Jiří Šnajdauf

12.1. Poranění jícnu 43

12.2. Poranění bránice 43

13. PORANĚNÍ SRDCE 45

Bohumil Hučín

13.1. Tupá poranění 45

13.2. Penetrující poranění 45

13.3. Cizí tělesa v srdci 46

13.4. Iatrogenní poranění srdce a koronárních artérií 46

14. PORANĚNÍ CÉV 47

Jaroslav Špatenka

Diagnostika a terapie 47

14.1. Tupá poranění velkých cév
(hrudníku a dutiny břišní) 48

14.2. Otevřená poranění cév
(hrudníku a dutiny břišní) 49

14.3. Poranění končetinových cév 49

14.4. Dispenzarizace dětí po cévních poraněních 50

15. PORANĚNÍ JATER A ŽLUČOVÝCH CEST 51	23. TRAUMA RODIDEL 79
<i>Jiří Šnajdauf</i>	<i>Jan Hořejší</i>
Patofyziologie poranění jater 51	
Pozdní komplikace po poranění jater a žlučových cest 52	24. POPÁLENINY 81
Urgentní terapie poranění jater 52	<i>Blanka Kocmichová</i>
Terapie poranění jater po akutní fázi	Klasifikace 83
a pozdních komplikacích 52	Terapie 83
Zobrazování poranění jater 53	Omrzliny 84
Závěr a doporučení 53	
16. PORANĚNÍ SLEZINY 55	25. PÁDY Z VÝŠE 85
<i>Jaroslav Štuj</i>	<i>Jaroslav Štuj</i>
Diagnostika 55	Místo dopadu 86
Terapie 56	Diagnostika a terapie 86
Zobrazování poranění jater a sleziny 57	
<i>Jiří Neuwirth, Eliška Čumlivská, Marie Zítková</i>	26. CIZÍ TĚLESA V GIT 87
17. PORANĚNÍ DUODENA 61	<i>Martin Vyhnánek, Radan Keil</i>
<i>Jiří Šnajdauf</i>	Diagnostika 87
Diagnostika 61	26.1. Cizí tělesa v oblasti jícnu 87
Klasifikace a terapie 61	26.2. Cizí tělesa v oblasti žaludku a tenkého střeva 88
	26.3. Malé alkalické baterie 88
18. PORANĚNÍ PANKREATU 63	27. PORODNÍ PORANĚNÍ U NOVOROZENCE 89
<i>Michal Rygl</i>	<i>Karel Pýcha, Zbyněk Straňák</i>
Diagnostika 63	27.1. Poranění hlavy a krku 89
Klasifikace a terapie 63	27.2. Poranění hlavových a periferních nervů,
Komplikace 64	poranění míchy 89
Výsledky 64	27.3. Poranění kostí 89
	27.4. Intraabdominální poranění 90
19. PORANĚNÍ ŽALUDKU A TENKÉHO STŘEVA 65	27.5. Poranění měkkých tkání 90
<i>Jaroslav Štuj</i>	28. TÝRANÉ DÍTĚ 91
Diagnostika 65	<i>Jaroslav Štuj</i>
Terapie 65	28.1. Nejčastější klinické nálezy 91
Zobrazovací metody při poranění břicha u dětí 66	Modřiny, podlitiny 91
<i>Jiří Neuwirth, Eliška Čumlivská, Marie Zítková</i>	Popáleniny 91
	Zlomeniny 91
20. PORANĚNÍ TLUSTÉHO STŘEVA A KONEČNÍKU 67	Poranění hlavy 91
<i>Richard Škába</i>	Nitrobřišní poranění 91
20.1. Poranění kolon 67	Sexuální zneužívání dítěte 92
20.2. Poranění rekta 67	Neobvyklé způsoby týrání dětí 92
Klinické příznaky 68	Terapie 92
Diagnostika a terapie 68	28.2. Zobrazovací diagnostika u syndromu
20.3. Poranění perinea a zevního análního otvoru 68	týraného dítěte 92
	<i>Jiří Neuwirth, Eliška Čumlivská, Marie Zítková</i>
21. RETROPERITONEÁLNÍ A PÁNEVNÍ PORANĚNÍ 71	29. CHEMICKÁ PORANĚNÍ HORNÍ ČÁSTI GIT 95
<i>Luboš Zeman</i>	<i>Ondřej Petrů</i>
21.1. Poranění ve středním retroperitoneu 71	Patogeneze 95
Retroperitoneální hematom 71	Klinický obraz 95
21.2. Poranění v laterálním retroperitoneu 72	Diagnostika 96
21.3. Poranění pánevního retroperitonea 72	Komplikace 96
Pánevní hematom 72	Terapie 96
Poranění anorekta 72	
Poranění dolních močových cest 72	30. PORANĚNÍ POHYBOVÉHO APARÁTU 97
21.4. Přidružená poranění 73	<i>Tomáš Trč</i>
Poranění duodena 73	A. OBECNÁ ČÁST
22. PORANĚNÍ MOČOVÉHO ÚSTROJÍ 75	30.1. Růst kostí 97
<i>Jiří Morávek</i>	Korekce prostorových odchylek 99
22.1. Poranění ledvin 75	30.2. Kvalita kostí 99
22.2. Poranění močového měchýře 76	30.3. Rozdíly ve vazivovém aparátu 100
22.3. Poranění uretry 76	30.4. Svalový aparát 100
22.4. Zobrazovací diagnostika při poranění ledvin	30.5. Cévní zásobení 100
a močového měchýře 77	30.6. Hojení kostí 100
<i>Jiří Neuwirth, Eliška Čumlivská, Marie Zítková</i>	30.7. Hojení vaziva 101
Poranění ledvin 77	30.8. Konzervativní terapie 102
Ruptura močového měchýře 77	30.8.1. Diagnostika 102

30.8.2. Repoze	102	Poranění vazů a kloubního pouzdra ...	129
30.8.3. Stabilizace	103	Strategie terapie poraněných vazů	
Principy použití jednotlivých		kolenního kloubu	131
stabilizačních postupů	103	Poranění tvrdého kolena	131
30.8.4. Fyzikální terapie	103	30.11.5. Zlomeniny diafýzy bérce	134
30.9. Operační terapie	104	Zlomeniny proximálního konce tibie ..	134
B. SPECIÁLNÍ ČÁST		Kompartment syndrom	135
30.10. Poranění horní končetiny	106	Poranění hlezna	135
30.10.1. Zlomenina klíční kosti	106	30.11.6. Poranění nohy	136
30.10.2. Zlomenina lopatky	106	30.12. Poranění páteře	140
30.10.3. Poranění ramenního kloubu	106	30.12.1. Poranění krční páteře	142
Luxace ramenního kloubu	107	Ligamentózní poranění	143
Poranění svalů	107	Luxace C1 a C2	143
Poranění brachiálního plexu	107	30.12.2. Poranění thorakolumbální páteře	143
30.10.4. Zlomeniny humeru	107	30.12.3. Zobrazovací diagnostika při poranění	
Suprakondylická zlomenina humeru ..	108	páteře u dětí	144
Kompartment syndrom		<i>Jiří Neuwirth, Eliška Čumlivská,</i>	
a Volkmannova kontraktura	112	<i>Marie Zítková</i>	
Zlomeniny kondylů		30.13. Komplikace poranění pohybového aparátu	145
a epikondylů humeru	112	31. PÉČE O KRITICKY PORANĚNÉ DÍTĚ	147
30.10.5. Zlomeniny předloktí	114	<i>Karel Cvachovec</i>	
Zlomeniny horního konce předloktí ...	115	32. ORGÁNOVÉ SELHÁNÍ U PORANĚNÉHO DÍTĚTE .	151
Zlomeniny diafýzy radia a ulny	115	<i>Karel Cvachovec</i>	
Monteggiaova zlomenina	115	33. NUTRIČNÍ PÉČE V PEDIATRICKÉ	
Galleazziho zlomenina		TRAUMATOLOGII	153
(obrácená Monteggiaova zlomenina) ...	116	<i>Karel Cvachovec</i>	
Pronatio dolorosa	116	34. VENTILAČNÍ PODPORA PORANĚNÉHO DÍTĚTE ..	155
Zlomeniny distální metafýzy	116	<i>Karel Cvachovec</i>	
30.10.6. Zlomeniny zápěstí a ruky	116	35. REHABILITACE V DĚTSKÉ CHIRURGII	
Zlomenina kosti ložkovité		A TRAUMATOLOGII	159
– os naviculare (scaphoideum)	116	<i>Pavel Kolář</i>	
Perilunární luxace zápěstí	117	35.1. Léčebná tělesná výchova	159
Zlomeniny metakarpů a falang prstů ..	117	Respirační fyzioterapie	159
30.11. Poranění dolní končetiny	119	Obnova pohybových funkcí	160
30.11.1. Poranění pánve	119	35.2. Ovlivnění psychiky dítěte	160
Poranění jednotlivých kostí	119	35.3. Fyzikální terapie	160
Avulzní zlomeniny	120	36. PREVENCE DĚTSKÝCH ÚRAZŮ	163
Zlomeniny pánevního kruhu	120	<i>Veronika Benešová, Michal Grivna</i>	
Zlomeniny acetabula	122	DOPORUČENÁ LITERATURA	168
30.11.2. Poranění v oblasti kyčelního kloubu ..	123	REJSTŘÍK	169
Luxace kyčelního kloubu	123		
30.11.3. Zlomeniny femuru	123		
Zlomeniny proximálního			
konce femuru	123		
Zlomeniny krčku stehenní kosti	124		
Zlomeniny diafýzy femuru	125		
30.11.4. Poranění kolenního kloubu	128		
Poranění menisků	128		
Poranění měkkého kolena	128		
Pliky kolenního kloubu	128		
Terapie poranění menisků	129		